

Довідка про стан розслідувань кримінальних проваджень за фактами переслідування протестного руху під час Євромайдану у листопаді 2013 – лютому 2014 році¹

ЗАМІСТЬ ПЕРЕДМОВИ

Укладачі цього звіту розуміють усі причини, які наразі об'єктивно знаходяться поза контролем уповноважених державних органів, і водночас суттєво ускладнюють проведення розслідування справ Євромайдану. Це і відсутність здійснення первинних слідчих дій під час протестних подій, і знищення великого масиву інформації, яка знаходилася у віданні державних органів, і перебування значної кількості підозрюваних за межами країни або на окупованих територіях тощо. Водночас цей звіт сфокусовано на системних недоліках якості роботи національних органів слідства. Адже коли ми говоримо про ефективне розслідування, то маємо на увазі про таку процедуру його проведення, яка здатна встановити винних осіб та стати основою для притягнення їх до відповідальності. Звичайно, що це не означає обов'язок у будь-якому разі знайти винних, мова йде про те, що слідство повинно вжити усі доступні їм доступні заходи для збору доказів у цих справах.

Одним із таких системних недоліків була неналежна організація самого процесу розслідування справ Євромайдану. Попри запевнення вищого керівництва держави про важливість ефективного розслідування усіх злочинів, вчинених під час системного та масштабного нападу на протестний рух, саме розслідування протягом тривалого часу було розсереджено по різних провадженнях та здійснювалося різними органами слідства. Відтак жодний слідчий чи прокурор не мав уявлення про загальну картину розслідування та не міг встановити взаємозв'язки між епізодами. Більше того, велика кількість епізодів взагалі випала із процесу роботи. Епізоди, які розслідувалися, у свою чергу, зосереджувалися тільки на виконавцях, нехтуючи вивченням так званого “ланцюгу наказів”. Ситуацію ускладнювало саботування розслідування з боку представників Міністерства внутрішніх справ, а також відсутність взаємодії між Генеральною прокуратурою України, Міністерством внутрішніх справ, Службою безпеки України.

Після тиску з боку громадськості та адвокатів потерпілих аж через 10 місяців після початку розслідування у складі Генеральної прокуратури України було створено управління спеціальних розслідувань як єдиний центр з розслідування усіх злочинів, вчинених у період протестних акцій в Україні. У фокусі його роботи знаходиться вивчення обставин узурпації влади та всього комплексу злочинних дій, скоєних в період правління В. Януковича. Одним із першочергових завдань діяльності управління визначено розслідування масових вбивств учасників мирних акцій протесту 18 – 20 лютого 2014 року².

Водночас, це нічим не виправдане зволікання організації процесу розслідування призвело до втрати часу, що враховуючи встановлені законодавством процесуальні строки для проведення розслідування, які по окремим епізодам стрімко наближаються до кінця, негативно впливає на саму перспективу встановлення істини по справі.

¹ Підготовлено адвокатом Небесної сотні Євгенією Закревською для публічного звіту «Рік безкарності: громадська оцінка розслідування справ Євромайдану».

² http://www.gp.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_t=rec&id=148237

Після аналізу усіх доступних громадськості та адвокатам потерпілих матеріалів станом на кінець лютого 2015 року розслідування “справ Євромайдану” можна із впевненістю назвати неефективним. Критерії швидкості та ретельності, незалежності та об’єктивності, підзвітності слідчих органів зацікавленим особам, на жаль, не виконуються. З огляду на це, укладачі звіту сподіваються, що дані матеріали стануть в нагоді новоствореному управлінню спеціальних розслідувань для виправлення системних недоліків та досягнення позитивного результату у цих справах.

1. ПОДІЇ з 22.11.2013 до 29.11.2014.

Тривалий час прокуратура робила вигляд, що до 30-го листопада 2013 року злочини проти протестувальників взагалі не вчинялись, але тепер по цим подіям у провадженні прокуратури міста Києва зареєстровано п’ять проваджень:

1. №42013110000001034 Щодо дій спецпідрозділу «Беркут» під час затримання і доставки до Печерського РУ ГУМВС України в місті Києві групи львівських студентів 25.11.2013., зареєстроване 25.11.2014;

2. Кримінальне провадження №42013110000001034 від 25.11.2014 за заявами Бурлика В.В., Демянова Є.В., Розлуцької А.Б., Свиридовського О.А., Краснянчука Р.В. та повідомленням лікаря Марусевича щодо можливих неправомірних дій працівників міліції під час проведення масових заходів в центральній частині міста Києва 25.11.2013 (щодо заподіяння тілесних ушкоджень Кусюком С.М. Свиридовському О.А.);

3. Кримінальне провадження №42013110000001035 від 26.11.2014 25.11.2013 Кусюк С.М. надав незаконний наказ щодо силового відтиснення громадян з Європейської площі у місті Києві, де перебував службовий автомобіль СБУ, внаслідок чого 10 учасників акції протесту отримали тілесні ушкодження та звернулися до медичних закладів за медичною допомогою;

4. Кримінальне провадження №42014100000000512 від 27.05.2014, за ст. 351 ч.1 КК України, за фактом перешкоджання діяльності народних депутатів України Слюз Т.Я., Бурбак М.Ю., Кубів С.І., Васюник І.В., Петренко П.Д., Шкварлюка В.В., Диріва А.Б. невідновленими службовими особами під час подій, які мали місце 24-25 листопада 2013 року у центральній частині міста Києва;

5. Кримінальне провадження №42013110000001029 від 25.11.2013 за ч.2 ст. 365 КК України щодо заподіяння працівниками ПМОП «Беркут» тілесних ушкоджень народному депутату України Парубію А.В. 24.11.2013 на Європейській площі в м. Києві.

Недоліки розслідування:

За інформацією від Управління спеціальних розслідувань Головного слідчого управління ГПУ ці епізоди підлягають в перспективі передачі до Головного слідчого управління ГПУ. Проте на даний момент жодних активних слідчих дій у цих провадженнях не відбувається (і не відбувалося), підозри не пред’явлені, винуватці не встановлені.

Висновок: наявна у публічному доступі інформація дозволяє констатувати, що розслідування по цим провадженням не проводиться.

2. РОЗГІН СТУДЕНТСЬКОГО МАЙДАНУ 30 ЛИСТОПАДА 2013 року

Перешкоджання проведенню мітингу 30.11.2013 на Майдані Незалежності у місті Києві та його силовий розгін розглядається у наступних провадженнях.

1. Кримінальне провадження №42013110000001053, зареєстроване 30.11.2013 в ЄРДР про перевищення працівниками міліції владних повноважень під час масових заходів 30.11.2013 на Майдані Незалежності у місті Києві, за ч. 3 ст. 365 КК України та за ст. 340 КК України про вчинення високопосадовцями та правоохоронцями незаконного перешкоджання організації та проведенню мітингу у м. Києві, у результаті чого постраждало 90 осіб, серед яких 17 студентів (двоє з них неповнолітні) та школярка. 5 осіб отримали середньої тяжкості тілесні ушкодження, інші – легкі.

2. 07.10.2014 з кримінального провадження матеріали досудового розслідування виділені в окреме провадження № 42014000000001025 за підозрою Ключова А.П., Федчука П.М., Коряка В.В. та 25.11.2014. Слідство зупинене у зв'язку з розшуком підозрюваних. І загального провадження також виділено провадження щодо О. Попова. По ньому завершено розслідування. 12-го лютого дане провадження направлено до суду. Крім того в первинному провадженні пред'явлено підозру 4-м командирам беркута, обраний запобіжний захід у вигляді домашнього арешту.

3. Працівниками міліції затримано 35 протестувальників, щодо яких було складено протоколи про адміністративні правопорушення за ст. 185 КУАП. До адміністративної відповідальності вказані правоохоронці на даний час не притягнуті.

Недоліки розслідування:

- 1) На даний час підозра жодному безпосередньому виконавцю злочину не пред'явлена.
- 2) У справі наявні цілі томи допитів колишніх беркутівців з різних підрозділів (вже за нового керівництва ГПУ – О.Махніцького), щодо яких встановлено, що вони знаходились безпосередньо біля місця злочину з метою забезпечення громадського порядку, і які як під копірку надають однакові свідчення. Вони або стверджують, що «нічого не бачив, не знав, не пам'ятаю», або взагалі відмовляються від надання свідчень за ст. 63 Конституції України, яка надає право відмовлятися давати показання щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів (тобто взагалі не стосується колег).
- 3) Колишні беркутівці продовжують працювати далі в міліції у реорганізованому спецпідрозділі. Жодного з них не притягнуто до кримінальної відповідальності за відмову від надання показів. Жодного з них не звільнено за порушення присяги і закону про міліцію, зокрема, нехтування головною функцією цього органу – захист прав і свобод громадян, попередження і припинення злочинів.
- 4) На період проведення розслідування від роботи в МВС, в департаменті громадської безпеки не відсторонено навіть керівний склад, який приймав участь у розгоні майдану 30-го листопада. Так одного із командирів колишнього беркуту – командира роти спеціального призначення, колишнього заступника Д.Садовник, А. Дідюка відсторонили від посади командира цієї спецроти лише в січні 2015-го року після пред'явлення підозри в участі в подіях 30-го листопада 2013 р.
- 5) Не пред'явлено підозри у службовій недбалості за ст. 367 КК України керівному складу спецпідрозділу «Беркут» - від командирів відділень до командиру полку, - які, як встановлено слідством перебували на Майдані під час розгону, але щодо яких не доведено, що вони безпосередньо брали участь у побитті протестувальників. Хоча очевидно, що вони недбало поставились до своїх обов'язків керівників припиняти злочини підлеглих, що призвело до важких наслідків.

Висновок: розслідування даного епізоду не можна назвати ефективним. З огляду на викладені вище факти, змушені констатувати, що правоохоронцям надано очевидний сигнал,

що кругова порука, покривання злочинів, скоєних колегами або командирами – не є правопорушенням. Відтак, коли поруч із міліціонером вчиняється злочин його колегами, він не зобов'язаний його припиняти. Повідомлення слідству, що нічого не бачив, допускається. Також слід зазначити про відсутність належного експертно-технічного забезпечення слідства. Досі наявний масив відео не оброблений належним чином, не синхронізований, що заважає повному відтворенню події злочину та встановленню винних.

3. ПРОТИСТОЯННЯ НА БАНКОВІЙ 1 ГРУДНЯ 2014 РОКУ

Події 1 грудня 2014 року – вул.Банкова в м.Києві розслідуються наступним чином.

1. У кримінальному провадженні №42013110000001056 за ч. 1 ст. 171, ч. 2 ст. 365 КК України розслідуються дії працівників правоохоронних органів стосовно учасників акції протесту по вул. Банковій у місті Києві, що мали місце 01.12.2013, в результаті чого постраждали більше 170 осіб, з них 38 журналістів.

Недоліки розслідування:

Жодних слідчих дій в цьому провадженні за рік не відбулося.

2. Дії щодо побиття (катування) 9-ти свавільно затриманих осіб так званих в'язнів «Банкової» також ніким не розслідувались. Лише в січні 2015 р. після створення Управління спеціальних розслідувань до ЄРДР було внесено їхні заяви щодо завідомо незаконного затримання цих осіб, притягнення завідомо невинуватих до кримінальної відповідальності, а також винесення відносно них завідомо незаконних судових рішень.

Показово, що в одному з проваджень проти т.з. Заручників Банкової, приймав участь теперішній Президент П. Порошенко³. Він виступав в якості поручителя затриманого В. Загоровко при обранні йому запобіжного заходу.

Пряма мова майбутнього Президента в залі суду, звернення до прокурора:

- *Я був там на місці, цієї людини там не було, ви скоюєте злочин і намагаєтесь посадити невинну людину;*

- *Подавши клопотання, Ви порушили Закон, тому що Ви не мали жодної підстави подавати дане клопотання" (с) П.А.Порошенко*

Недоліки розслідування:

Слідчі дії ще не розпочалися. Сьогодні невідомо про жодне провадження щодо суддів, які винесли рішення про взяття під варту завідомо невинних та покалічених беркутівцями людей.

Висновок: наявна у публічному доступі інформація дозволяє констатувати, що розслідування по цим провадженням не проводиться.

4. ШТУРМ МАЙДАНУ В НІЧ з 10 на 11 ГРУДНЯ 2013

Силове витіснення мітингувальників в ніч з 10 на 11.12.2013 на вулиці Інститутська/Хрещатик розслідується в окремому провадженні.

Кримінальне провадження №12013110100018224 (об'єднано із №42013110000001097) від 12.12.2013 за ст.365 Ч.2 КК України щодо спричинення народному депутату України Ілленку

³ <https://www.youtube.com/watch?v=MdDGvVwd3ic#t=10>

А.Ю. тілесних ушкоджень працівниками спецпідрозділу міліції «Беркут» 11.12.2013 приблизно о 01 год. 30 хв. на перехресті вулиць Хрещатик та Михайлівської в м. Києві під час проведення масових заходів. За повідомленнями лікарів швидкої допомоги відомо про надання медичної допомоги 24 особам, з слів яких, тілесні ушкодження їм заподіяні правоохоронцями в ніч з 11 на 12.12.13 в центральній частині міста Києва

Недоліки розслідування:

Більше року жодного розслідування цього злочину не відбувалося. Прокуратура м. Києва не визнавала постраждалих людей потерпілими, не вчиняла жодних слідчих дій, на клопотання направляла відписки. У грудні 2014 передано до ГСУ ГПУ, яке у січні 2015 розпочалося розслідування.

Висновок: наявна у публічному доступі інформація дозволяє констатувати, що розслідування по цим провадженням не проводилося цілий рік та розпочалося тільки у січні 2015 року.

5. ВБИВСТВА ТА СПРИЧИНЕННЯ ТІЛЕСНИХ ПОШКОДЖЕНЬ У СІЧНІ-ЛЮТОМУ

Епізоди вбивств, спричинення вогнепальних поранень та спричинення інших тілесних пошкоджень протестувальникам в період січня-лютого 2014 року розслідується Головним слідчим управлінням Генеральної прокуратури України. Управління проводить досудове розслідування у кримінальному провадженні №12014100060000228 про організацію високопосадовцями перевищення влади та службових повноважень та перевищення влади правоохоронцями в період листопада 2013 року – лютого 2014 року, що призвело до масових жертв серед протестуючих, спричинення їм вогнепальних та інших тілесних пошкоджень.

Вчинення масових вбивств громадян (77 осіб) та спричинення їм вогнепальних поранень (185 осіб) в місті Києві в період з 22.01.2014 по 20.02.2014. у свою чергу слід розглянути за наступними епізодами. Нижче наведена інформація, отримана від адвокатів потерпілих.

1. Вбивства, вчинені 22.01.14: Нігоян С., Жизневський М., Сенік Р.

Просування у справі є, підозрюваних не має.

2. Спричинення 9 особам вогнепальних поранень в період 19.01.2014 – 22.01.2014

Просування у справі є, підозрюваних не має.

3. Спричинення інших (невогнепальних) поранень 19-23.01.2014 на вул. Грушевського розслідуються у кримінальному провадженні №12014100020000391 від 04.02.2014 за ч. 1 ст. 171, ч. 2 ст. 365 КК України, до якого об'єднано 20 кримінальних проваджень за аналогічними подіями на вул. Грушевського в січні 2014 року, (зокрема щодо дій працівників «Беркут» стосовно людини, яку скинуто з колонади ім. В. Лобановського, щодо побиття Кіровоградських будівельників, нападів на журналістів та протестувальників).

Прокуратура м. Києва жодних слідчих дій для розслідування цього злочину не вчиняла. Потерпілими подані заяви про злочин, проте багато з них навіть не допитані і не визнані потерпілими. Не призначені судово-медичні експертизи. Провадження підлягає передачі до Головного слідчого управління ГПУ.

4. Вбивства 5 осіб, вчинені 18.02.2014 під час розгону мирної ходи до Верховної Ради України та спричинення вогнепальних поранень 62 особам. А саме: вогнепальні поранення картечкою (Шаповал, Кишук, Сердюк), побитий, а потім задавлений автомобілем (Дидич), смерть після жорстокого побиття правоохоронцями від травм внутрішніх органів (Корчак).

Окремо варто відзначити ще три особи, які померли внаслідок серцевої недостатності, Серцева недостатність принаймні деяких з них під великим питанням. Декілька людей загинули в тіснєві біля м. Хрещатик на вул. Інститутській. Там також є поранені.

Інформація про хід розслідування відсутня.

5. Вбивства 13 осіб, вчинені з 18 на 19.02.2014 під час штурму Майдану та спричинення вогнепальних поранень 22 особам.

Особливих успіхів у слідства по цьому епізоду не має.

6. Підпал Будинку Профспілок та загибель у пожежі щонайменше 2 осіб
Слідством відпрацьовуються обставини організації та проведення Антитерористичної операції 18-19.02.2014, а також участі в ній працівників Служби безпеки України.

7. Вбивства вчинені з 18 на 19.02.2014 так званими «тітушками» на вул. Володимирській у м. Києві, жертвою якого стали 2 особи (Веремій та Васильцов) та спричинення вогнепальних поранень 9-ти особам. Дані епізоди розслідуються в окремому провадженні щодо «тітушок», про яке вказано нижче.

8. Вбивства 49 осіб, вчинені 20.02.2014 на вул. Інститутській в м. Києві, спричинення вогнепальних поранень 91 особі та тілесних пошкоджень 20 особам у свою чергу також розділені по провадженням:

1) 01.08.2014 виділено з кримінального провадження №12014100060000228 провадження №42014000000000709, за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 4 ст. 41; ч. 3 ст. 27, ч. 3 ст. 365; ч.3 ст.365; п.п. 1, 5, 12 ч. 2 ст. 115; ч. 2 ст. 262; ч. 1 ст. 263 КК України за підозрою двох бійців роти спеціального призначення ПМОПП «Беркут» підпорядкованого ГУ МВС України Зінченка С.П. та Аброськіна П.М. у перевищенні влади та службових повноважень та вчиненні 20.02.2014 при обтяжуючих обставинах 39 умисних вбивств учасників акцій протестів.

2) 02.08.2014 із к/п №12014100060000228 виділені матеріали досудового розслідування №42014000000000760 від 02.08.2014 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч.3 ст.365; п.п. 1, 5, 12 ч. 2 ст. 115 КК України за фактом вчинення невідновленими працівниками правоохоронних органів перевищення влади та службових повноважень, які вчинили 20.02.2014 при обтяжуючих обставинах 39 умисних вбивств учасників акцій протестів, тобто спричиненні тяжкі наслідки.

3) з кримінального провадження №42014000000000709 виділене провадження №42014000000001149 за підозрою Садовника Д.М. у вчиненні злочинів, передбачених ч. 4 ст. 41; ч. 3 ст. 27, ч. 3 ст. 365; ч.3 ст.365; п.п. 1, 5, 12 ч. 2 ст. 115; ч. 2 ст. 262; ч. 1 ст. 263 КК України

4) Також розслідуються вбивства протестувальників 20-го лютого, які не перебували в секторі обстрілу спецроти ПМОПП «Беркут». Так, зокрема встановлено, що з готелю «Україна» було вбито принаймні трьох осіб: Чаплінського, Ушневича, Котляра. Досі не всі місця поранення 20-го лютого встановлено, а відповідно не встановлено і всі сектори обстрілу, з яких велася стрілянина.

5) Вбивства працівників міліції (13 осіб), вчинені під час подій в центральній частині міста Києва в період 18-20.02.2014.

Провадження перебувало у провадженні Головного слідчого управління МВС України. Передано до управління спеціальних розслідувань Головного слідчого управління Генеральної прокуратури України.

Недоліки розслідування:

- 1) Відсутність достатнього технічного та матеріального забезпечення, що призвело до затягування процесу проведення слідчих (процесуальних) дій і строку самого досудового розслідування.
- 2) Затягування у вирішенні питання кваліфікації дій арештованих ще в квітні 2014 року. Деяким колишнім співробітникам спецпідрозділу «Беркут» підозра була оголошена тільки зараз⁴. Відповідно, такі слідчі дії, як обшуки, які викликали значний резонанс і зацікавленість серед суспільства, були проведені лише рік по тому, як злочини були вчинені. Це, в свою чергу, впливає на якість та ефективність розслідування по даних справах.
- 3) Потурання судової системи процесу затягування слідства, що яскраво прослідковується на прикладі втечі командира спецпідрозділу «Беркуту» Д. Садовника.
- 4) Оприлюднення версій щодо причетності до злочинів «третьої сторони» і одночасна відсутність будь-яких результатів з опрацювання цих версій.

Висновок: розслідування не можна назвати ефективним. З огляду на це громадськість покладає сподівання на винесення Міжнародним кримінальним судом рішення про відкриття основного провадження по справам Євромайдану.

6. РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ТІТУШКАМИ

Відпрацювання залучення до протидії протестним акціям у м. Києві цивільних осіб та вчинення останніми злочинів відносно протестувальників у окремому провадженні було розділено за наступними провадженнями.

1. Головним слідчим управлінням Генеральної прокуратури України проводиться досудове розслідування у кримінальному провадженні, що внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №12014000100002561, за ознаками злочинів, передбачених ч. 3 ст. 209, ч. 3 ст. 28 і ч. 2 ст. 205, ч. 3 ст. 28 і ч. 2 ст. 294, ч. 2 ст. 194, ч. 2 ст. 15 і п.п. 1, 5 12, ч. 2 ст. 115, ч. 2 ст. 15 і п.п. 1, 7, 12, 13 ч. 2 ст. 115, п.п. 7, 12, 13 ч. 2 ст. 115 КК України, яке об'єднане з кримінальним провадженням № 4201400000000401 виділеним 20.05.2014 з кримінального провадження №12014100060000228.

У цьому кримінальному провадженні розслідуються факти залучення до протидії протестним акціям у м. Києві цивільних осіб (так званих «тітушок») та вчинення останніми злочинів, відносно протестувальників в січні – лютому 2014 року, зокрема про вчинення ними умисного вбивства журналіста Веремія В.В. та протестувальника Васильцова, замаху на вбивство Дем'янова Д.В., Лимаренка О.О., Наталенко А.С., Бабича В.В., Чернецького І.Й., Казимова Т.Р. та інших.

2. У серпні 2014 року направлено до суду кримінальне провадження №4201400000000578 від 14.08.2014 за підозрою одного з «тітушок» Крисіна Ю.В. про вчинення побиття журналіста Веремія В.В. та інших осіб.

3. Також повідомлено про підозру у вчиненні вбивства журналіста Веремія та замаху на вбивство інших протестувальників ще 7 особам (Алієв Д.Д., Саркісян А.Н., Бойко І.І., Кошелєв В.В., Максюра С.М., Потороча О.П., Зубрицький В.В.) та вони оголошені у розшук. Кримінальне провадження щодо цих осіб виділене в окреме провадження за №4201400000000998 від 02.10.2014 та 13.10.2014 зупинене.

⁴ http://www.gp.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_t=rec&id=151379

Також до Головного слідчого управління ГП передано від Головного слідчого управління МВС провадження щодо вбивства Ю.Вербицького і викрадення і катування І. Луценка. Виконавці даного злочину (тітушки) встановлені. Щодо двох з них справа навіть передана до суду.

Недоліки розслідування:

1) Із незрозумілих причин зв'язок виконавців із міліцією не досліджувався. Незважаючи на покази потерпілого І. Луценка, про те, що один із його охоронців в місці катування, його заспокоював тим, що скоро все скінчиться і його відвезуть до відділку міліції. А також показів В. Тиднюка (водій, який керував автомобілем при викраденні і надавав свій гараж для катування), який зазначав, що був впевнений, що у даних подіях (викраденні) бере участь працівник міліції. Доречі перед попереднім судовим розглядом, В. Тиднюк втік, інсценувавши власне викрадення.

2) Не зважаючи на встановлені факти тривалого проживання виконавців даного злочину на зйомних квартирах, які спеціально винаймали для них організатор (О. Чеботарьов), та який платив їм заробітню платню, а також на те, що аналогічні злочини (викрадення людей) вчинялись в цей період не однократно, виконавцям не інкримінується участь у організованій злочинній групі. За версією слідства, дане викрадення, катування і вбивство – це єдиний злочин, за для якого в Києві більше місяця утримувалася група тітушок.

3) Не встановлювався зв'язок даного злочину із іншими, вчиненими цією чи іншими групами тітушок (масове викрадення, катування людей, частину з яких потім відвозили до райвідділків, інших просто лишали де інде).

Висновок: розслідування не можна назвати ефективним. Фактично слідство товчється на місці з літа 2014-го року.

7. ДИСКРИМІНАЦІЙНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ПРИДУШЕННЯ ПРОТЕСТНОГО РУХУ

Незаконне прийняття урядом постанов щодо спецзасобів та організація їх поставок з Російської Федерації перевірялося у кримінальному провадженні №12014100060000228.

1. Організація Азаровим М.Я. 22.01.2014 в незаконний спосіб прийняття та видачу постанов Кабінету Міністрів України №№ 12, 13, 14 про використання спецзасобів посиленої дії, водометів при низьких температурах, та можливість перекриття вулиць.

2. Незаконні поставки з Російської Федерації та прийняття на озброєння МВС України і використання під час протидії протестним акціям заборонених спеціальних засобів посиленої дії.

14.08.2014 матеріали досудового розслідування стосовно Лекаря С.І. та Зінова П.І. виділено, кримінальному провадженню присвоєно номер №42014000000000835 за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.3 ст.27, ч.5 ст.191, ч.3 ст.365 КК України Захарченком В.Ю., ч.5 ст.27, ч.5 ст.191, ч.3 ст.365 КК України Ратушняком В.І., Зіновим П.І., та винесено повідомлення про зміну підозри та нову підозру Лекарю С.І. Стосовно Захарченка В.Ю., Ратушняка В.І., Зінова П.І. отримано дозволу суду на їх затримання.

1) 15.09.2014 прокурором з матеріалів зазначеного провадження виділено кримінальне провадження №42014000000000930 за підозрою Зінова П.І. (зупинено у зв'язку розшуком підозрюваного).

2) 12.11.2014 матеріали досудового розслідування стосовно Лекаря С.І. за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ч.5 ст.27, ч.5 ст.191, ч.3 ст.365 КК України прокурором виділені в окреме провадження, кримінальному провадженню присвоєно №42014000000001256.

8. Інші злочини вчинені «беркутівцями» щодо протестувальників в м.Києві

1. Кримінальне провадження №42014100000000031, за ст.365 Ч.2, ст.171 Ч.1 КК України про вчинення 10.01.14 працівниками ПМОП "Беркуту" протиправних дій і заподіяння тілесних ушкоджень громадянам та народним депутатам України під час акції протесту біля Києво-Святошинського районного суду по вул. Мельниченка, 1 та на проспекті Перемоги у м. Києві

Знаходиться у провадженні прокуратури міста Києва.

2. Кримінальне провадження №42014100000000203 від 06.03.2014 за ст..365 Ч.2 КК України щодо можливих протиправних дій невстановлених працівників спецпідрозділу міліції "Беркут", які 19.01.2014 спричинили тілесні ушкодження Гончару Я.А. та пошкодили його автомобіль "Citroen C4" на вул. Богатирській в м. Києві

Знаходиться у провадженні прокуратури міста Києва.

Недоліки розслідування:

Фактично необхідні слідчі дії не проведені. Декілька підозрюваних було встановлено силами активістів Автомайдану ще в січні 2014-го року. Про зазначених підозрюваних відомо слідству, проте за рік не було пред'явлено підозру, потенційні обвинувачені продовжують працювати в колишньому спецпідрозділі «Беркут», реорганізованому (фактично перейменованому) у спеціальний батальйон міліції.

3. Кримінальне провадження №42014110000000066 від 07.03.2014 про перевищення влади 23.01.2014 працівниками ПМОП «Беркут» стосовно учасників Автомайдану по вул. Щорса та Кріпосному провулку, під час чого працівники «Беркут» били активістів, розбили їх машини та незаконно затримали.

Знаходиться у провадженні прокуратури міста Києва.

Недоліки розслідування:

1) Зазначений злочин, очевидно скоєний по задлегідь розробленому плану декількіма групами співробітників міліції, які були скоординованими між собою. Очевидно, що в каральній спецоперації проти Автомайдану приймали участь щонайменше Київський Беркут і працівники УБНОН м. Києва. Проте наразі єдина винесена підозра – це підозра командирів 1-ї роти Київського полку колишнього Беркуту, по якому справу також планують передавати до суду. Тобто є загроза, що в обвинувальному акті також не буде відображено організований характер злочинних дій.

2) Усі учасники нападу, які безпосередньо били автомайданівців і автомобілі встановлені. За показами свідків і потерілих усі присутні беркутівці приймали участь у побитті автомобілів і людей. Тобто усі вони є співучасниками злочину. Проте майже всі працівники колишнього «Беркуту» продовжують працювати в міліції в батальйоні спеціального призначення. Жодного з них не звільнено, принаймні за порушення присяги і невиконання вимог закону про міліцію про обов'язок припиняти злочин, свідком якого став співробітник міліції.

3) Нещодавно один із водіїв, який керував автобусом «Беркуту», на якому було здійснено напад на автомайданівців на Кріпосному провулку, в якому (в автобусі) продовжували бити людей і перевозили їх на наступне місце катування став причиною скандалу. Оскільки в його

автобусі (він продовжує працювати водієм в тому ж самому переіменованому спецпідрозділі) помітили колорадську стрічку⁵. Проте на нашу думку більше обурення мало викликати той факт, що він досі працює в міліції, в тому самому підрозділі. Як і інші колишні «беркутівці».

Висновок: Відверто дивує позиція прокуратури, що неможливо притягнути до відповідальності цих осіб, оскільки їх поки що ніхто не впізнав та невідомо хто саме кому саме наносив тілесні ушкодження. Адже відомо, що кожен «беркутівець» бив когось із постраждалих, а вони самі не дають викривальних показів. Нічим не можна пояснити той факт, що досі не висунуто підозру представникам УБНОН, які очевидно брали активну участь у операції щодо нападу на автомайданівців і також у інсценуванні «законності» їх затримання. Надаючи узгоджені, завідомо неправдиві покази в кримінальних провадженнях, сфабрикованих проти автомайданівців в січні 2014 р., які повністю спростовані матеріалами слідства.

4. Кримінальне провадження №4201410000000225 від 12.03.2014 за ч.2 ст.262 КК України за фактом вчинення співробітниками спецпідрозділу МВС України «Беркут» збройного нападу на військовослужбовців Управління державної охорони України під час виконання службових обов'язків 20.02.14 в м.Києві на вул. Грушевського та заволодіння табельною вогнепальною зброєю.

Знаходиться у провадженні прокуратури міста Києва.

Ці епізоди підлягають в перспективі передачі до Головного слідчого управління ГПУ

9. Незаконне затримання протестувальників, притягнення їх до кримінальної відповідальності та інші протиправні дії щодо них

1. Кримінальне провадження № 42014100070000020 від 05.02.2014 за фактом перевищення службових повноважень працівниками ПМОП «Беркут» та військовослужбовцями внутрішніх військ МВС України під час затримання осіб, які приймали участь у протестних акціях у січні-лютому 2014 року, а також за фактами завідомо незаконного затримання таких учасників мирних акцій, завідомо незаконного притягнення їх до кримінальної відповідальності та безпідставного обрання їм запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою.

Тобто, завідомо незаконне затримання, побиття, обрання міри запобіжного заходу «в'язням Банкової» 1 грудня 2013 року сюди не входить, тому цілий рік даний епізод не розслідувався взагалі.

Затримання осіб у січні-лютому 2014-го р. розподілено за кількома провадженнями.

2. Кримінальне провадження №4201410000000419 від 07.05.2014 за ст. 365 Ч.1, ст.375 ч. 1 КК України за фактом перевищення влади та службових повноважень працівниками органів внутрішніх справ, органів прокуратури та суду щодо учасників мирних акцій протесту в січні-лютому 2014 року, що призвело до необґрунтованого обрання міри запобіжного заходу у вигляді взяття під варту.

Недоліки розслідування:

Розслідування злочинів слідчих, прокурорів та суддів також не має на меті встановлення реальної картини подій: загальну схему по реалізації плану «набору заручників», її

⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=uPv6H8sMsvM>

організаторів, замовників. За версією слідства виходить, що декілька десятків слідчих, прокурорів, суддів, окремо один від одного раптом, ймовірно на ґрунті особистої неприязні, вирішили випадково когось затримати, винести підозру, обрати запобіжний захід. Нехтуючи показами потерпілих, щодо чіткої координації, узгодженості дій слідчих і прокурорів, щодо наявності «замовлень» на кількість затриманих у безпосередніх виконавців затримання. Не встановлюються особи тих, хто безпосередньо затримував і катував затриманих (або ж викрадав і катував, бо не встановлено, що у всіх випадках це були саме співробітники міліції). Взагалі сам процес т.з. затримання і катування, принципи доставлення до РУ міліції не досліджується взагалі. Не проводяться слідчі експерименти та інші слідчі дії.

Так не розслідується епізод чи то викрадення чи то затримання студентів Карпенко-Карого 20-го січня. Не розслідується епізод затримання і побиття трьох осіб ті тушками і передача їх беркутівцям неподалік від Лаврської вулиці.

Водночас відкрите окреме провадження за зверненням народного депутата України Канівця О.Л. щодо неправомірних дій суддів Оболонського, Шевченківського та Дарницького районних судів м. Києва під час прийняття рішень стосовно учасників масових акцій протесту. На даний час знаходиться у провадженні прокуратури міста Києва. При цьому невідома логіка, за якою ці епізоди розслідуються окремо від загального провадження по всім суддям, які виносили завідомо неправосудні рішення. Жодного розслідування в цьому провадженні не відбувається. Ситуація гірша, ніж в аналогічному розслідуванні у Головному слідчому управлінні ГПУ.

3. Кримінальне провадження №4201410000000230 від 14.03.2014 за ст.375 Ч.2, ст.365 Ч.1 за зверненням народного депутата України Карпунцова В.В. щодо постановлення суддями неправосудних рішень про обмеження права громадян на проведення мирних зібрань

Також за заявою НДУ Карпунцова В.В. відкрите провадження щодо вчинення можливих протиправних дій службовими особами судової гілки влади, прокуратури та органів внутрішніх справ, щодо обмеження прав громадян на мирні зібрання, вчинення злочинів проти правосуддя та службової діяльності. Знаходиться у провадженні прокуратури міста Києва.

Усі провадження підлягають передачі до Головного слідчого управління ГПУ.

4. Кримінальне провадження №42013110000001131 від 30.12.2013 за ст.365 Ч.2 КК України щодо перевищення влади працівниками УБОЗ ГУМВС України в місті Києві під час затримання 05.12.2013 А.Дзиндзю, Хаджинова С.В. та Куліковського О.В. Знаходиться у провадженні прокуратури Київської області

5. Переслідування учасників «Автомайдану»

1) Кримінальне провадження №42014100020000046 від 24.02.2014 щодо переслідування Всеукраїнського громадського руху «Автомайдан» та інших учасників мирних акцій протесту співробітниками структурних та територіальних підрозділів УДАІ ГУ МВС України в м.Києві, які на виконання злочинних вказівок керівництва Департаменту ДАІ МВС України та УДАІ ГУ МВС України в м. Києві в період часу з грудня 2013 року по лютий 2014 року систематично вчинялися протиправні дії шляхом складання рапортів про нібито порушення ними правил дорожнього руху та на підставі цих рапортів протоколів про адміністративні правопорушення.

2) Кримінальні провадження 42014100000001547 від 26.11.2014, 42014100000001574 від 25.11.2014, 42014100000001524, від 24.11.2014 щодо службового підроблення працівниками ДАІ Знаходиться у провадженні прокуратури міста Києва. При цьому необхідно зазначити,

що жодному інспектору, який фальсифікував протокол про адміністративне правопорушення підозри не пред'явлено. Це говорить про те, що Прокуратура міста фактично до сих пір вважає, що зазначені дії не містять складу злочину і внесення завідомо неправдивих відомостей в офіційний документ – протокол про адміністративне правопорушення не є злочином.

Ці епізоди мають координуватись УСР ГПУ, проте наразі жодної координації не відбувається.

3) Кримінальні провадження 42014110150000027 від 07.03.2014, №42014110000000143 від 26.04.2014, 42014100050000048 від 06.03.2014, 42014110000000382, від 12.11.2014, № 42014110000000386 від 12.11.2014, 42014110000000384 від 12.11.2014

Знаходиться у провадженні прокуратури Київської області

4) Кримінальні провадження № 42014100000001300 - 42014100000001319 від 06.11.2014 щодо суддів Солом'янського, Шевченківського, Подільського, Печерського, Оболонського, Дніпровського, Деснянського, Дарницького, Голосіївського та Святошинського районних судів міста Києва про постановлення суддями завідомо неправосудних постанов, за якими учасники Всеукраїнського громадського руху «Автомайдан» були незаконно притягнуті до адміністративної відповідальності.

Знаходиться у провадженні прокуратури міста Києва

10. Кримінальні провадження, що розслідуються прокуратурами інших областей.

Дніпропетровська область відомо про 1 провадження, в якому об'єднано 5 проваджень, Донецька область - 1 (1), Запорізька область - 1 (2), 1 з яких зупинено, Луганська - 3 (3), Полтавська - 1 (6), Сумська - 1 (7), Харківська - 1 (5), Черкаська - 4 (9). 1 з яких зупинено. Стан розслідування злочинів проти учасників протестного руху в різних областях України буде предметом окремої громадської оцінки.